

Секція 2. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ

УДК 331.101.264.2:330.131.5

ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ: СОЦІАЛЬНА ЗНАЧУЩІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВКЛАДЕНЬ

О.М. Нестеренко, Р.М. Бугріменко, О.І. Сахненко, П.В. Смірнова

Розглянуто теоретичні підходи до з'ясування ролі та значущості інвестицій у людський капітал. Запропоновано заходи зі створення необхідних умов для збільшення інвестицій у розвиток людського потенціалу та формування людського капіталу.

***Ключові слова:** людський капітал, інвестиції, ефективність, державне регулювання.*

ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ: СОЦИАЛЬНАЯ ЗНАЧИМОСТЬ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ ВЛОЖЕНИЙ

О.М. Нестеренко, Р.М. Бугрименко, О.И. Сахненко, П.В. Смирнова

Рассмотрены теоретические подходы к определению роли и значимости инвестиций в человеческий капитал. Предложены меры по созданию необходимых условий для увеличения инвестиций в развитие человеческого потенциала и формирования человеческого капитала.

***Ключевые слова:** человеческий капитал, инвестиции, эффективность, государственное регулирование.*

HUMAN CAPITAL: SOCIAL IMPORTANCE AND EFFECTIVENESS OF CONTRIBUTION

O. Nesterenko, R. Buhrimenko, O. Sakhnenko, P. Smirnova

The article is devoted to theoretical approaches to determining the role and importance of investing in human capital, proposed measures to create the necessary conditions for increasing investment in human development and human capital formation. The authors noted that the role of innovative technologies over the past decade has grown qualitatively, and therefore the need to expand the range of opportunities and deep structuring of the science-intensive component of the nation's potential has become one of the main requirements in the formation of the state economy.

© Нестеренко О.М., Бугріменко Р.М., Сахненко О.І., Смірнова П.В., 2018

The analysis of researches and publications of leading economists on the development of human capital, the need to invest in it all business entities, the constant support of the state. Investment of human capital can be carried out by attracting resources from various sources, including: the state, organizations, individual firms, households, international organizations, educational institutions.

The authors drew attention to the fact that today the role of the state in the formation of human capital is quite high. The state applies both compulsory and incentive measures in this area. Compulsory education is compulsory for all in the volume of secondary school, mandatory medical preventive measures. However, the main measures are incentives. The government has two active methods that are used to change the size of private investment in a person, made automatically through the market. They can affect the incomes of those who work, and can also regulate the price of acquiring human capital.

The authors note that the role of individual enterprises is increasingly increasing in the creation of human capital assets, as they often become efficient producers of such capital through the training of personnel in accordance with current and prospective production needs, but enterprises have a pragmatic approach: they invest in human capital only up to As long as they bring economic returns. Measures have been proposed to create the necessary conditions for increasing investment in human development and human capital formation.

The conclusion is drawn that in order to achieve the goal of the country's transition to an innovative development path, it is necessary to achieve an increase in the innovative activity of the national industry, to adapt the research complex to the conditions of the market economy, and to strengthen the interaction of the public and private sectors. The solution of these problems depends on the development of effective scientific, technical, innovation and industrial policies.

Keywords: *human capital, investment, efficiency, state regulation.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Соціально-економічний розвиток та науково-технічний прогрес ставлять нові завдання і відкривають нові перспективи сучасному розвитку. В індустріальній економіці основними чинниками могутності і багатства були матеріальні ресурси, то в новій економіці вирішального значення набувають знання, інформація, інтелект, тобто чинники невіддільні від людини та її розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми конкурентних переваг економіки, можливості її модернізації завдяки накопиченому в країні і задіяному людському капіталу досліджуються відомими науковцями України та всього світу. Серед вітчизняних науковців найбільший внесок у розробку цих питань зробили Д.П. Богиня, В.С. Васильченко, В.М. Геєць, А.М. Гриненко, О.А. Грішнова, Л.П. Керб, А.В. Коровський, Є.М. Лібанова, В.П. Семиноженко, К.І. Якуба та ін.

Метою статті є з'ясування ролі та значущості інвестицій у людський капітал окремо для людини, родини, підприємства, країни в

цілому та обґрунтування основних напрямів державної політики щодо розвитку людського потенціалу та формування людського капіталу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Людський капітал – суттєвий чинник стійкого економічного розвитку суспільства. Інвестуючи в людський капітал, держава вирішує проблеми, пов'язані з економічним розвитком країни та соціальною стабільністю суспільства. Інвестиції в людський капітал – досить вагомі капіталовкладення, оскільки приводять до зростання прибутку за рахунок зростання якості людського капіталу. Головним доказом на користь таких капіталовкладень є те, що витрачені кошти можуть окупитися за рахунок підвищення продуктивності праці і, таким чином, бути виправданими.

Інвестиції в людський капітал мають власні ознаки, які виділяють їх серед інших видів інвестицій [1; 2–4]:

1. Ефективність вкладення в людський капітал напряду залежать від строку їх використання, якості та тривалості таких інвестицій. Чим раніше зробити вкладення, тим довшим та тривалішим буде результат.

2. Незважаючи на те, що людський капітал, як і будь-який інший капітал, піддається зношенню, в процесі використання він збільшується завдяки отриманому досвіду.

3. Інвестиції в людський капітал та ефективність від них залежать від строку життя носія такого капіталу.

4. Суспільна вигода від вкладень в людський капітал більша ніж та, яку отримує окремо взятий індивід.

5. Вкладення в людський капітал відбуваються в умовах високого рівня ентропії. Чинниками високого рівня ризику виступають саме людські фактори: зацікавленість, пріоритети людини, її відповідальність, рівень культури тощо. Сама людина контролює рівень формування та використання власного людського капіталу.

За умови комплексного, обґрунтованого, одночасного та своєчасного здійснення різних видів інвестицій у людський капітал можливо досягнути найбільшого синергетичного ефекту.

У збалансованій економіці мають оптимально поєднуватися державні і приватні інвестиції. Залучення інвестицій у людський капітал, ефективне їх використання здатне дати могутній поштовх для економічного розвитку національної економіки України і виходу її в розряд провідних держав світу.

Основними джерелами інвестування людського капіталу є держава, підприємства та організації, домогосподарства, міжнародні організації, освітні установи та ін.

Держава у наш час відіграє в цій галузі велику роль. З метою формування та примноження людського капіталу нації держава використовує як примусові, так і стимулюючі заходи. Серед примусових заходів виокремлюють обов'язкову для всіх середню шкільну освіту, обов'язкову флюорографію та щеплення тощо.

Основними напрямками залучення державою приватних інвестицій у розвиток людського капіталу є: система оподаткування та субсидіювання та шляхом регулювання ціни використовуваних для інвестицій в людський капітал ресурсів. Але особливо велику роль у формуванні людського капіталу держава відіграє у двох найважливіших сферах – освіті та медицині.

Зростає дедалі більше роль окремих підприємств щодо розвитку людського капіталу. Через систему здійснення підготовки власного персоналу згідно сучасним вимогам, перспективним потребам виробництва, маючи достовірну інформацію щодо актуальних напрямів у навчанні та профпідготовці, вони є потужними виробниками цього капіталу. Але маючи в усьому прагматичний підхід, підприємства здійснюють інвестиції у людський капітал поки вони впевнені, що це їм приносить певний економічний зиск. У соціальній віддачі перш за все зацікавлена держава, оскільки моральні зиски є переважно суспільним благом. Тому у багатьох країнах світу держава економічними методами заохочує підприємства до інвестування у людський капітал [5].

Інвестування в людський капітал – це процес вкладення суб'єктів інвестування в основні активи з метою досягнення певного економічного результату. Такий процес має основні джерела забезпечення:

1. На мікрорівні [6]:

- власні фінансові ресурси;
- залучені фінансові ресурси;
- позичкові кошти.

2. На макрорівні [7]:

- відрахування з державного бюджету на освітні та медичні програми;
- видатки держави на систему страхування з безробіття і захист довкілля, утримання служби міграції;
- податкові пільги і субсидії тощо.

Отже, інвестиції в людський капітал – вкладення індивідів, підприємств, держави в освіту, науку, здоров'я, виховання дітей, міграцію, мотивацію до праці, пошук економічно важливої інформації з метою отримання доходу чи прибутку, зростання національного багатства, яке забезпечується на макро- та мікрорівнях [8].

На практиці дуже часто економісти для визначення ефективності вкладень у людський капітал використовують аналіз «витрати-вигоди». Він порівнює кількість витрачених ресурсів та кількість отриманих вигод як на мікрорівні (зростання заробітної плати у майбутньому), так і макрорівні (економічне зростання, підвищення добробуту суспільства) [9].

Інвестування в людський капітал передбачає вигоду для себе безпосередньо, для інвестора, та для третіх осіб. Так, працівники зацікавлені в підвищенні рівня доходів; задоволенні від роботи; поліпшенні умов праці; зростанні самоповаги; поліпшенні якості життя. Для працедавця вигода полягає в підвищенні продуктивності праці; скороченні втрат робочого часу і зростання ефективності виробництва, що, зрештою, сприяє підвищенню конкурентоспроможності. Як наслідок, поліпшується економічний стан держави, зокрема підвищується добробут громадян; зростає валовий дохід; підвищується економічна активність громадян [10].

Обсяг інвестицій у людський потенціал і капітал в Україні є досить обмеженим. Він не забезпечує формування на необхідному рівні всіх тих якісних рис і людини, і працівника, які необхідні пост-індустріальному суспільству, що ґрунтується на економіці знань. Щоб забезпечити високу якість людського потенціалу України та значний обсяг людського капіталу, інвестиції мають бути збільшені в декілька разів. Насамперед це стосується витрат підприємств і домогосподарств, частка яких у загальних інвестиціях у людський розвиток має суттєво зрости. У зв'язку з цим має бути посилена зацікавленість держави, домогосподарств та підприємств у збільшенні інвестицій у людський розвиток [11].

В Україні за даними статистичної звітності витрати на професійне навчання кадрів на виробництві складають близько 1% фонду заробітної плати, а періодичність підвищення кваліфікації працівників в Україні становить у середньому 12 років [12].

Таким чином, в умовах фінансово-економічних кризових явищ, екстенсивного типу розширеного відтворення людський капітал є недостатньо привабливим об'єктом інвестування.

Для досягнення мети – переходу країни на інноваційний шлях розвитку – необхідно домогтися підвищення інноваційної активності національної промисловості, адаптувати науково-дослідний комплекс до умов ринкового господарства, підсилити взаємодію державного і приватного секторів. Вирішення цих завдань залежить від вироблення ефективної науково-технічної, інноваційної й промислової політики [13].

Отже, створення необхідних умов для збільшення інвестицій у розвиток людського потенціалу та формування людського капіталу потребує:

1. Розробки сучасної національної доктрини інноваційного розвитку України та забезпечення її ефективної реалізації з урахуванням людського чинника, розробки стратегії та національної програми формування та нагромадження людського капіталу.

2. Суттєвого вдосконалення бюджетної політики, забезпечення в першочерговому порядку державного фінансування пріоритетних стратегічних напрямів людського розвитку, у тому числі формування людського капіталу; посилення відповідальності роботодавців за забезпечення систематичного професійного розвитку своїх працівників, оновлення знань та підвищення кваліфікації.

3. Широкого залучення до керівництва державними органами та підприємствами фахівців з новітньою системою знань і мислення, які б відповідали потребам інноваційного розвитку в умовах посилення глобальної конкуренції.

4. Забезпечення вирівнювання обсягів інвестицій у людський потенціал і людський капітал на душу населення за регіонами України; розробки національної програми створення високотехнологічних робочих місць і забезпечення її реалізації на рівні підприємств.

5. Стимулювання суттєвого збільшення витрат підприємств і приватних підприємців на розвиток людського капіталу своїх працівників шляхом надання певних податкових пільг; суттєвого підвищення грошових доходів населення, передусім за рахунок оплати праці.

6. Забезпечення утвердження в Україні нової моделі оплати праці, що базується на високій вартості робочої сили залежно від нагромадженого людського капіталу; забезпечення доступності пільгових кредитів населенню на освіту, інтелектуальний та культурний розвиток [14].

Для поліпшення ситуації в Україні основними завданнями є усунення демографічної кризи, збільшення матеріального стимулювання праці, поліпшення якості життя населення, розвиток і підтримка медицини, інвестицій в освіту, розвиток людського та соціального капіталу, активне впровадження результатів науково-технічного прогресу, збільшення державних витрат на дослідницькі проекти, залучення іноземних інвестицій, підвищення іміджу країни, збільшення конкурентних можливостей на світовому ринку.

Висновки. Отже, можна стверджувати, що в Україні є значні резерви для розвитку людського капіталу, проте потрібно здійснити

велику кількість перетворень як на макро- так і на мікрорівнях у соціально-економічній сфері для того, щоб підвищити рівень конкурентопрможності вітчизняного людського капіталу.

Таким чином, перехід до суспільства знань вимагає зміни економічної політики, головним напрямом якої стане розвиток людського капіталу. В умовах глобалізації економіка знань стає найбільш перспективною моделлю соціального та господарського розвитку, що ґрунтується на зростанні ролі науки й освіти для суспільного прогресу. Саме тому головним стратегічним пріоритетом держави стає розвиток людського капіталу за рахунок здійснення інвестицій в освіту, науку, професійну підготовку, охорону здоров'я, що забезпечує в майбутньому стабільний макроекономічний ефект та здатність швидко реагувати на глобальні виклики.

Список джерел інформації / References

1. Якуба К. І. Особливості інвестицій у людський капітал: методологічний аспект / К. І. Якуба // Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. – 2013. – № 5. – С. 180–185.

Yakuba, K.I. (2013), “Features of investment in human capital: a methodological aspect” [“Osoblyvosti investytsij u liudskij kapital: metodolohichnyj aspekt”], *Problemy innovatsijno-investytsijnoho rozvytku*, Vol. 5, pp. 180-185.

2. Чорна М. В. Формування людського фактору в антикризовому управлінні підприємства: монографія / М. В. Чорна, Г. І. Забродська. – Х. : ХДУХТ, 2012. – 126 с.

Chorna, M.V. (2012), “Formation of the human factor in crisis management of the enterprise” [“Formuvannya lyuds'koho faktoru v antykrizovomu upravlinni pidpryyemstva”], *HDUHT, Kharkiv*, 126 p.

3. Сидорко Н. Л. Роль інвестицій у формуванні людського капіталу (методологічний аспект) [Електронний ресурс] / Н. Л. Сидорко. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/biznes/2010_2/2010/02/100211.pdf.

Sydorko, N.L. “The Role of Investments in the Formation of Human Capital (Methodological Aspect)” [“Rol' investytsij u formuvanni liuds'koho kapitalu (metodolohichnyj aspekt)”], available at: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/biznes/2010_2/2010/02/100211.pdf.

4. Тертична Л. І. Інноваційний розвиток і людський капітал / Л. І. Тертична // Вісник Хмельницького національного університету : наук. журнал. Серія: Економічні науки. – 2005. – № 2 (66). – Т. 2. – С. 179–183.

Tertychna, L.I. (2005), “Innovative development and human capital” [“Innovatsijnyj rozvytok i liudskij kapital”, *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu: nauk. zhurnal. Seriya: Ekonomichni nauky*], Vol. 2, No. 66, pp. 179-183.

5. Васильченко В. С. Управління трудовим потенціалом [Електронний ресурс] / В. С. Васильченко, А. М. Гриненко, О. А. Грیشнова, Л. П. Керб. – Режим доступу : <http://buklib.net/books/31309/>

Vasyl'chenko, V.S., Hrynenko, A.M., Hrishnova, O.A. and Kerb, L.P. "Management of labor potential" ["Upravlinnia trudovym potentsialom"], available at: <http://buklib.net/books/31309/>

6. Коровський А. В. Еволюція людського фактору економіки та проблеми його формування : монографія / А. В. Коровський. – К. : КНЕУ, 2004. – 184 с.

Korovskij, A.V. (2004), *Evolution of the human factor of the economy and the problem of its formation* [Evolutsiia liuds'koho faktoru ekonomiky ta problemy joho formuvannia], KNEU, Kyiv, 272 p.

7. Богиня Д. П. Основи економіки праці : навч. посіб. / Д. П. Богиня, О. А. Грішнова. – К. : Знання-прес, 2000. – 313 с.

Bohynia, D.P. and Hrishnova, O.A. (2000), *Basics of labor economics* [Osnovy ekonomiky pratsi], Znannia-pres, Kyiv, 313 p.

8. Павлюк Т. І. Інвестиції в людський капітал / Т. І. Павлюк // Інноваційна економіка: Всеукр. наук.-вироб. журнал – 2012. – № 1. – С. 189–191.

Pavliuk, T.I. (2012), "Investing in human capital" ["Investytsii v liuds'kyj kapital"], *Innovatsijna ekonomika: vseukr. nauk.-vyrob. zhurnal*, Vol. 1, pp. 181-191.

9. Бриндзя І. М. Людський капітал – основна складова інтелектуального капіталу [Електронний ресурс] / І. М. Бриндзя, Г. В. Река, Ю. А. Семеряк. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=25660>

Bryndzia, I.M., Reka, H.V., Semeriak, Yu.A. "Human capital is the core of intellectual capital" ["Liuds'kyj kapital – osnovna skladova intelektual'noho kapitalu"], available at: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=25660>

10. Танасійчук Ю. В. Теоретичні аспекти інвестування в людський капітал / Ю. В. Танасійчук // Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. – 2012. – Вип. 81(2). – С. 342–348.

Tanasijchuk, Yu.V. (2012), "Theoretical aspects of investing in human capital" ["Teoretychni aspekty investuvannia v liuds'kyj kapital"], *Zbirnyk naukovykh prats' Umans'koho natsional'noho universytetu sadivnytstva*, Vol. 81, No. 2, pp. 342-348.

11. Антонюк В. П. Підвищення інвестицій у людський капітал як основа забезпечення конкурентоспроможності національної робочої сили / В. П. Антонюк // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2006. – № 5, Т. 2. – С. 30–34.

Antoniuk, V.P. (2006), "Increasing investment in human capital as a basis for ensuring the competitiveness of the national labor force" ["Pidvizhenna investyciia u ludskiy kapital yak osnova zabezpechenna konkurentospromozhnosti nacionalnoi robochoi sili"], *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu. Ekonomichni nauky*, Vol. 2, pp. 30-34.

12. Осауленко О. Г. Праця України у 2009 р. : стат. збір. / за ред. О. Г. Осауленка. – К. : Державний комітет статистики України, 2010. – 341 с.

Osaulenko, O.H. (2010), "The work of Ukraine in 2009" ["Pratsia Ukrainy u 2009 r."], *Derzhavnyj komitet statystyky Ukrainy*, Kyiv, 341 p.

13. Геєць В. М. Інноваційні перспективи України / В. М. Геєць, В. П. Семиноженко. – Харків : Константа, 2006. – 272 с.

Hejts, V.M., Semynozhenko, V.P. (2006), *Innovative prospects of Ukraine* [Innovatsijni perspektyvy Ukrainy], Konstanta, Kyiv, 272 p.

14. Кобилянко Т. В. Інвестиції в людській капітал: основні особливості, проблеми та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / Т. В. Кобилянко, Н. В. Кошулаб. – Режим доступу: <http://worldukraine.abwo.biz/?p=1746>

Kobylianko, T.V., Koshulab, N.V. “Investing in human capital: the main features, problems and prospects of development” [“Investytsiï v liudskij kapital: osnovni osoblyvosti, problemy ta perspektyvy rozvytku”], available at: <http://worldukraine.abwo.biz/?p=1746>

Нестеренко Оксана Михайлівна, канд. екон. наук, доц., кафедра економічної теорії та економічних методів управління, Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна. Адреса: пл. Свободи, 4, м. Харків, Україна, 61022. Тел.: 0505080560; e-mail: omnomnom1979@gmail.com.

Нестеренко Оксана Михайловна, канд. экон. наук, доц., кафедра экономической теории и экономических методов управления, Харьковский национальный университет им. В.Н. Каразина. Адрес: пл. Свободы, 4, г. Харьков, Украина, 61022. Тел.: 0505080560; e-mail: omnomnom1979@gmail.com.

Nesterenko Oksana, PhD, Associate Professor, Department of Economic Theory and Economic Management Methods, Kharkiv National University named after V.N. Karazin. Address: Svobody square, 4, Kharkiv, Ukraine, 61022. Tel.: 0505080560; e-mail: omnomnom1979@gmail.com.

Бугрименко Роман Михайлович, канд. екон. наук, доц., кафедра економіки підприємств харчування та торгівлі, Харківський державний університет харчування та торгівлі. Адреса: вул. Клочківська, 333, м. Харків, Україна, 61051. Тел.: 0509354995; e-mail: bugrimenkorm@gmail.com.

Бугрименко Роман Михайлович, канд. экон. наук, доц., кафедра экономики предприятий питания и торговли, Харьковский государственный университет питания и торговли. Адрес: ул. Клочковская, 333, г. Харьков, Украина, 61051. Тел.: 0509354995; e-mail: bugrimenkorm@gmail.com.

Buhrimenko Roman, PhD, Associate Professor, Department of Economics of Enterprisers of Food Technology and Trade, Kharkiv State University of Food Technology and Trade. Address: Klochkivska str., 333, Kharkiv, Ukraine, 61051. Tel.: 0509354995; e-mail: bugrimenkorm@gmail.com.

Сахненко Оксана Іванівна, ст. викл., кафедра економічних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України. Адреса: пл. Захисників України, 3, м. Харків, Україна, 61000. Тел.: 0664151580; e-mail: Sakhnenko_Oksana@ukr.net.

Сахненко Оксана Ивановна, ст. преп., кафедра экономических дисциплин, Национальная академия Национальной гвардии Украины. Адрес: пл. Защитников Украины, 3, г. Харьков, Украина, 61000. Тел.: 0664151580; e-mail: Sakhnenko_Oksana@ukr.net.

Sakhnenko Oksana, senior teacher, Department of Economic Subjects, National Academy of the National Guard of Ukraine. Kharkiv. Address: Zakhysnykiv Ukrainy Square, 3, Kharkiv, Ukraine, 61000. Tel.: 0664151580; e-mail: Sakhnenko_Oksana@ukr.net.

Смірнова Полина Василівна, канд. екон. наук, доц., кафедра економіки підприємств харчування та торгівлі, Харківський державний університет харчування та торгівлі. Адреса: вул. Клочківська, 333, м. Харків, Україна, 61051. Тел.: 0951491660; e-mail: pvsmirnova7@gmail.com.

Смирнова Полина Васильевна, канд. экон. наук, доц., кафедра економіки підприємств харчування та торгівлі, Харьковский государственный университет питания и торговли. Адрес: ул. Клочковская, 333, г. Харьков, Украина, 61051. Тел.: 0951491660; e-mail: pvsmirnova7@gmail.com.

Smirnova Polina, PhD, Associate Professor, Department of Economics of Enterprisers of Food Technology and Trade, Kharkiv State University of Food Technology and Trade. Address: Klochkivska str., 333, Kharkiv, Ukraine, 61051. Tel.: 0951491660; e-mail: pvsmirnova7@gmail.com.
DOI: 10.5281/zenodo.1303799

УДК 339.137.2

РОЗВИТОК ТЕОРІЇ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ

А.М. Волосов

Розглянуто становлення і розвиток теорії конкурентних переваг як результат еволюції наукових теорій і концепцій. Виділено чотири етапи процесу формування методологічного базису загальної теорії конкурентних переваг залежно від вкладу кожної з них у створення теоретико-методологічних аспектів, рівня синтезу, системності, комплексності, предмета дослідження і перспектив подальшого розвитку теорії конкурентних переваг на прикладному рівні.

Ключові слова: наукові теорії, концепції, теорія конкурентних переваг, джерела формування, інновації, цінність.

РАЗВИТИЕ ТЕОРИИ КОНКУРЕНТНЫХ ПРЕИМУЩЕСТВ

А.М. Волосов

Рассмотрены становление и развитие теории конкурентных преимуществ как результата эволюции научных теорий и концепций. Выделены четыре этапа процесса формирования методологического базиса общей теории конкурентных преимуществ в зависимости от вклада каждой из них в создание теоретико-методологических аспектов, уровня синтеза, системности, комплексности, предмета исследования и перспектив последующего развития теории конкурентных преимуществ на прикладном уровне.